

Stručni rad

KIPARSTVO, JA TO MOGU

Klavdija Burazer
OŠ bratov Polančičev Maribor, Slovenija

SAŽETAK:

"Svako dijete je umjetnik, problem leži u tome kako ostati umjetnik kad odrastete."

Pablo Picasso

Djeca radije provode svoje vrijeme aktivno, bilo u prirodi ili istražujući nova mjesta. Također se rado bave aktivnostima umjetničkog stvaralaštva i motivirani su za stjecanje novih znanja. Već se neko vrijeme obučavam u glinenom dizajnu i koketiram s aktivnostima koje uključuju stvaranje sa spomenutim materijalom. Znajući da učenici prvih razreda vole stvarati i koristiti maštu, tražio sam aktivnosti koje bi uključivale oboje. Prednost stvaranja glinom je u tome što aktivnost pojedinca smiruje. Osim toga, proces rada s glinom uči nas bez pomoći, strpljenju i ustrajnosti. Prilikom stvaranja gline djeca su provela prekrasan, miran, zabavan i kreativan sat umjetničkih lekcija.

KLJUČNE RIJEČI: likovna umjetnost, skulptura, glina, gnječenje, valjanje, udubljenje, svijećnjak.

1. NEKOLIKO RIJEČI O KIPARSTVU

"Prapovijesni čovjek je stavio kamen s nekoliko preciznih udaraca. Kad je imao ovu oštru kožu, mogao je ubiti igru, ostrugati životinjsku kožu, izrezati meso, podijeliti drvo, ... Više od milijun godina uzgoj kamena bio je neophodan za preživljavanje. Postupno je čovjek usavršio alat. U početku ga je dizajnirao uz pomoć drugog kamena, kasnije, tijekom tisućljeća, s komadom kosti ili rogova. S vremenom su ljudi počeli rezbariti predmete za svakodnevnu uporabu, a kasnije i manje ženske kipiće s često prekomjernim krivuljama. Tako je prije tisućljeća rođena prva umjetnost – skulptura [5]. Teško je povjerovati koliko je ogromnih godina prošlo od izrade kipova. Ovi moćni kipovi predstavljaju jednostavnost i istinu, kao što je istinita i jednostavna umjetnost [6] skulptura s (â) umjetnošću, koja se bavi radom, izradom kipova: tehnikom skulpture; Skulptura i slikarstvo / radovi u kiparstvu, radu, izradi kipova / dekorativne skulpture" (<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>) "Skulptura je umjetnička profesija koja stvara oblike tijela s prostornom dimenzijom. Oblici tijela, obloplastični predmeti mogu biti skulpture, skulpture, plastika i reljefi." [7]

KIPARSKE TEHNIKE »Znamo

široku paletu skulpturalnih tehnika:

- modeliranje materijala za gnječenje: glina, plastika, plastika, tijesto za sol;
- rezbarenje kamena, mramor, granit;
- rezbareno drvo, žbuka;
- uvijanje, rezanje, lijepljenje fleksibilnih materijala, tekstila, žica;
- lijevanje - bronca, olovo, cink i zavarivanje metala;
- metali, koža." [7]

KIPARSKI MATERIJALI

Primerni za rad s učenicima u učionici "Materijali koji se mogu koristiti za izradu kipova su različiti. Možemo koristiti prirodne materijale kao što su drvo, kamen, glina ili umjetni, poput stiropora i plastičnih masa." [9]

"Glina je osnovni materijal za kiparstvo. Dizajniramo ga modeliranjem, odnosno tehnikom prijanjanja materijala. Glina je sediment za gnječenje koji se uglavnom koristi u lončarstvu, kiparstvu i opeci." [7]

Pogodan je za mlađu djecu. Znamo sloj mase krumpira, voštanu masu i plastiku osušenu na zraku. Mijesite plastelin kako biste dobili meku masu. Željeni oblik formira se rukama i modeliranjem. Možemo se formirati iz zajedljivog, sa zmijama, ožiljcima ili tanjurom. Prilikom dizajniranja željenog oblika odlučujete se za uporabu različitih boja u plastici." [9]
»Masa modeliranja polimera – tzv. Fimo masa je meka polimerna umjetna masa različitih boja. Pogodan je za dizajn manjih proizvoda, kao što su nakit, dekorativni proizvodi, ...« [9]

»Masa mineralnog modeliranja - das masa je masa koja je slična glini. Metode dizajna su iste kao i metode dizajna gline. Prednost das mase je u tome što nije potrebno stvrđnjavati gorenje u peći. Možete ga kombinirati s drugim materijalima, koji mogu biti okvir ili paokrat. Proizvod možete obojiti akrilnim, tempera ili akvarelnim bojama." [9]

Slano tijesto je manekenska masa pripremljena od brašna, soli i vode. Pogodan je za stvaranje reljefa i malih kipova." [9]

Glina za modeliranje kupuje se od lončara ili u opeci u obliku pečene sirove opeke od grube gline. Kipari i lončari, koji puno dizajniraju glinom, dodaju kaolin i druge tvari kako bi dobili kvalitetniju masu za modeliranje i brendiranje. [7]

Izvor gline

Podrijetlo gline "Nalazimo ga u zemlji. Onda ga razgradimo s puno vode i ostavimo da stoji. Iznad njega će biti pijeska, glina će biti iznad pijeska i iznad gline će biti čista voda. Zatim izlijte vodu i ostružite glinu, osušite je do takve čvrstoće da se malo zalijepi na ruke." [7]

Uzrad nam je potreban drveni temelj, žica za rezanje, sprej s vodom i glinom. Odgovarajuća količina gline za gnejedanje je veličina opeke. Stavite ga ispred glave žicom, zaštićenom na krajevima držačima, s debelim vertikalnim i horizontalnim rezovima. Ako je potrebno, dodajte vodu. Mijesimo kao što bismo mijesili za kruh. Ponovite gnječenje nekoliko puta dok glina ne bude ravnomjerno raspoređena kada se reže žicom, što znači da su svi mjehurići zraka ekshibirani i da u njoj više nema rupa. Tako pripremljena glina pogodna je za dizajn. (Tomšič [7])

TEHNIKE

»Osnovna tehnika rada s glinom je modeliranje. Može se formirati iz jednog komada, tako da mijesite, stisnete, pjevate, istegnete, zakopčate. Druga metoda je dodavanje, uklanjanje i sastavljanje dijelova zajedno.»

SUŠENJE GLINE

PRIJE pečenja glinu treba dobro osušiti, osobito glavu kipa, ako želimo staviti kip u glinu. Mora presušiti na otvorenom i zračnom prostoru najmanje mjesec dana. Mora se sušiti polako i ravnomjerno. Tijekom sušenja glina se skuplja, proizvod se smanjuje za oko deset posto. Šuplji ili uložni glineni oblici ravnomjerno emitiraju vlagu iznutra tijekom sušenja, a prilikom pečenja unutarnji dijelovi oblika mogu se ravnomjernije zagrijati, što čini kip manje vjerojatnim da će puknuti ili se čak raspasti zbog napetosti. Samo šuplje glave mogu se osušiti i ravnomjerno peći iznutra i izvana, a nema opasnosti od pucanja.

2. IZRAŽAVANJE DJECE KROZ GLINENE FORMACIJE

ARTIKULACIJA LEKCIJA:

UMJETNIČKO POLJE: Dizajn u trodimenzionalnom prostoru - skulptura

UMJETNIČKI PROBLEM, KONCEPTI: Gnječenje, valjanje, vdolbnje

LIKOVNA UMJETNOST: Glina

UMJETNIČKI MOTIV: Baza za potporu svijećama, svijećnjak

UMJETNIČKI ZADATAK: Studenti s glinom tvore mahune svijeća.

OBRAZOVNI CILJEVI:

OPERATIVNI CILJEVI:

- Uz umjetnička djela, umjetničke proizvode učenika i primjere prirode i okoliša uče o umjetničkim pojmovima povezanim sa skulpturom.
- Uče o karakteristikama različitih skulpturalnih materijala i pribora.
- Oni tvore skulpturalni volumen gnječenjem različitih materijala.
- Razvijaju skulpturalne izraze sposobnosti, čime se bučno udvaraju individualni umjetnički izričaj.
- Oni slijede proces stvaranja životinjskih figura od gline.
- Razvijaju kreativnost.
- Dobivaju osjećaj stabilnosti za brojke.

- Koristeći modelirke i druge alate, razvijaju svoje motoričke sposobnosti.

OBRASCI ZA UČENJE: Frontalni oblik učenja, individualni oblik.

METODE UČENJA: Metos intervjua, metoda interpretacije, metoda demonstracije, metoda demonstracije, metoda praktičnog umjetničkog izražavanja, metoda promatranja.

SPECIFIČNE METODE:

- Metoda samo-percepcije i eracija umjetničke tehnike kroz vlastito iskustvo,
- metoda izravnog učenja likovnog inženjerstva,
- metoda autonomnih umjetničkih postupaka,
- metoda estetske komunikacije,
- metoda neizravnog stimulansa.

KARAKTERISTIKE DIDAKTIČKE JEDINICE : uvodni sat, vrijeme stvaranja.

MEĐUINFORMACIJSKE VEZE: Sportsko obrazovanje, matematika.

FINI MATERIJALI I ALATI: Glina, stol, valjak, model, čipka, zaštita stola (stara tkanina), čašica za vodu, primjene s primjerima umjetničkih djela (reprodukcije).

UMJETNIČKA DIDAKTIČKA SREDSTVA: Pomagala za učenje, stolno slikanje, projektor.

UVODNA MOTIVACIJA (strategija anaeaktivnog učenja)

Pozovem djecu na ploču, oni sjednu na pod. Pokazujem fotografije na projekciji. Kažem im da ih dobro pogledaju i saznaju što je zajedničko na svim fotografijama. Ja postavim nekoliko pitanja, djeca odgovore na njih.

SLIKA 1- STOLNI SVIJEĆNJACI

SLIKA 2- LJUDI DRŽE SVIJEĆNJAKE U RUKAMA

SLIKA 3: SVIJEĆNJACI NA NOVOGODIŠNJEM STABLU

SLIKA4- ROGOVI JELENA U OBLIKU SVIJEĆNJAKA

Što vidite na fotografijama?

Koji praznik prikazuju fotografije?

Nalazite li nešto zajedničko na ovim fotografijama?

Od čega su izrađeni svijećnjaci?

Zašto nisu od papira?

Tko je osoba koja pravi svijećnjake? (S)

Razgovor stvaramo pomoću slika.

SLIKA 5.,6., 7., 8. - RAZNI SVIJEĆNJACI

RAZGOVARAJTE O UMJETNIČKOM RADU, UMJETNOSTI

Tko je osoba koja pravi kipove? (S)

Gdje izrađuju kipove i kako se zove mjesto na kojem se izrađuju kipovi? (kiparski studio)

Kakvi kipovi mogu biti? Što možemo prikazati? (ljudi, životinje, predmeti)

Objašnjavam djeci da možemo prikazati ljude na različite načine. Možemo napraviti kip, kip glave itd. Možemo oblikovati različitim materijalima. Pitam, ima li itko ideje? Na popisu su: glina, plastelin, tijesto... Kažem da pravi kipari također proizvode drvo, metal, kamen, žbuku, žicu. Pitam se znate li koje uređaje i alate koriste kipari. Prepoznaju čekić, kažem vam, i pokazem da koriste dljeteta i kliješta. U školi ćete za svoj rad koristiti male valjke i modele.

DEMONSTRACIJA LIKOVNE UMJETNOSTI I RAZGOVOR O UMJETNIČKOM PROBLEMU

Pozivam djecu na čelo učionice. Imam spreman odgovarajući materijal na stolu. Pokazujem i imenujem sprave. Pokazat ću vam i reći vam kako možemo oblikovati glinu. Prvo ćeš to ispraviti, staviti na djetelinu i razvaljati uz pomoć valjka. Onda pitam, znaju li kako ukrašavamo glinu? Demonstriram metode ukrašavanja proizvoda modelom ing, čipkom i drugim materijalima. Ne ulazim u detalje uređenja baze, prepuštam ih dječjoj mašti.

Sada ćemo pogledati kako su drugi umjetnici stvorili svoje proizvode. Pokazat ću ti sliku reprodukcije.

SLIKA9- Lesley Anne Greene, Mala lisica

SLIKA10- Jake Ponytail, lik Svetog Jurja sa zmajem

Kažem im da je pri prvoj reprodukciji umjetnik vjerojatno koristio čačkalicu ili stroj za modeliranje kako bi prikazao lisičju dlaku. U drugoj reprodukciji, međutim, umjetnik je najvjerojatnije koristio modeliranje.

PREDVIĐANJE AKTIVNOSTI

Uz pomoć modela i drugih dodataka koristit ćete glinu za dizajniranje svijeća.

BETONIZACIJA UMJETNIČKOG RADA

Što se tiče oblika i veličina, imate slobodan izbor, ali pazite da je proizvod stabilan i da ima ravnu površinu na koju možete postaviti svijeće.

Dizajnirat ćete glinu valjkom i modeliranjem, za ukrašavanje ćete koristiti čipku ili druge predmete različitih oblika.

Prilikom rada uzet ćete u obzir:

1. Funkcionalnost proizvoda (baza svijeća).
2. Izvorni motiv (motiv mora biti zanimljiv, biti kreativan, koristiti maštu).
3. Također, radite za sebe i ne gledajte svog susjeda.

UPUTE ZA RAD

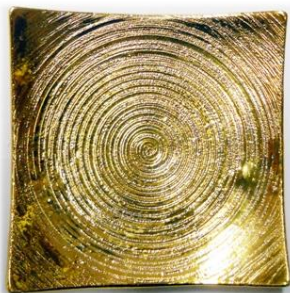
Pozivam djecu da zaštite stol starom krpom. Kažem im da pripreme lončić s pomagalima za oblikovanje vode i gline (klinčići, valjci, modeliranje, razni predmeti za žigosanje). Kako bih pomogao u izradi, na PPT projekciji pokazujem sljedeće svijećnjake.

SLIKA11- BAZA SVIJEĆNJAKA

SLIKA12 - SVIJEĆNJAK KAO CVIJEĆE

SLIKA13- SLIKA BAZE SVIJEĆNJAKA

14- SVIJEĆNJACI

Pozovite djecu na umjetničke aktivnosti. Ako je potrebno, pomažem im da riješe problem stabilnosti svijećnjaka.

FOTOGRAFIJA 1- UMJETNIČKA AKTIVNOST

FOTOGRAFIJA 2- UMJETNIČKA AKTIVNOST

FOTOGRAFIJA 3 SVIJEĆE

FOTOGRAFIJA 4- BAZA SVIJEĆA

FOTOGRAFIJA 5- UMJETNIČKA EVALUACIJA RADA

FOTOGRAFIJA 6- ILUSTRACIJA SVEČNIKA

Kada završe posao, potpisuju proizvode i dovode ih za dogovoreni stol, odakle će i dalje biti spaljeni.

RAD UČENIKA

U slučaju da učenici završe ranije, imamo spremno 6 zagonetki sa svećanim motivom sličnim onima kojima smo se bavili na početku sata

UMJETNIČKA PROCJENA

Proveo sam evaluaciju živahnih, gotovih proizvoda, koje sam doveo u prvi plan učionice i izložio ih. Razgovor sam usmjerio na proizvode, učenici su shvatili jesu li slijedili sve kriterije koje smo postavili prije rada.. Usmjeravam razgovor prema promatranju različitih rješenja, marljivosti pojedinih učenika, mašti i kreativnosti u prikazivanju teme. Učenici pričaju o svojim skulpturalnim djelima, hvale odabrane proizvode kolega iz razreda.

Obraćam pozornost na spot i ističem dobre osobitosti svakog kiparskog proizvoda.

3.ZAKLJUČAK

U članku sam vam predstavila vlastito iskustvo na satu umjetnosti sa svojim učenicima. Osobno mislim da je vrijeme koje djeca provode u školskim prostorijama izvrsno poticajno okruženje i izvrsna prilika za razvoj aktivnog sudjelovanja u procesu učenja likovne umjetnosti kao praktičnog izvršenja sata. To je povezano s novim strategijama, različitim metodama i novim oblikom vježbanja u nastavi. Vrlo je logično prezentirati sadržaje likovne umjetnosti na drugačiji način, motivirajući tako djecu za umjetnički izričaj, osjećaje i ideje koje slijede.

4. LITERATURA:

- [1.] Barbič, M. (2010). Rođen u vatri: glinena keramika i ukrašene tehnike. Ljubljana: Institut Republike Slovenije za obrazovanje. 2. Brar, V. (2012.). Likovna umjetnost: Velika ilustrirana enciklopedija. Ljubljana: Knjiga mladih.
- [2.] 2014 u New Yorku Čad Laanje, D. (1983.). Glina, drvo, papir, metal. Ljubljana: Knjiga mladih.
- [3.] 2014 u New Yorku Dorance, S. (2003). 80 kreativnih umjetničkih radija za kolekcionare i učitelje. Zagreb: Profil internacionalni.
- [4.] 2014 u New Yorku Gerlovič, A., Gregorač, I (1968), Dječje umjetničko obrazovanje. Ljubljana: Mladinskanjiga.
- [5.] 2014 u New Yorku Jeunesse, J. (1994.). Rad kipara: glina, mramor, bronca ili umjetna masa: kontrola tvari. Ljubljana: Knjiga mladih.
- [6.] Munson Bryant, L. (2003.). Dječja knjiga proslavljene skulpture. Thecentury co. New York i London.
- [7.] Pibernik, J., (2006.). Drugačnosti: priručnik za učitelje likovnega pouka v osnovnišoli. Celje: Mohorjeva družba.
- [8.] 2014 u New Yorku Kurikulum za likovnu umjetnost. (2010). Dostupno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/area/os/revamped/un/UN_likovna_vzgoja.pdf. Ljubljana (preuzeto: 10.12.2015).
- [9.] 2014 u New Yorku Tomšič Čerkez, B. i Tacar, B. (2010.). Kuhari likovne umjetnosti. Ljubljana: Mladinskanjiga.
10, 2014 u New Yorku <http://www.theartstory.org/artist-calder-alexander.htm> (broj jedan1.3.2016.).